

10. 9. 2017 - Něco končí, něco začíná

1. čtení: Gn 12, 1-9

Píseň: 406 – Chval Pána svého písni

Základ kázání: Gn 12, 10-20

Milé sestry, milí bratři v Kristu,

něco končí, něco začíná.

Abram opustil svou zemi, své rodiště a dům svého otce. Ve křtu opouštíme starého člověka, toho sobeckého, sebestředného a sebespravedlivého člověka. Abram přijal Boží volání - tak i ten, kdo přijímá křest. Vzal na sebe risk žít jinak než je normální - být požehnáním pro druhé, dokonce zcela cizí, nikoli pro sebe. Ba dokonce pro všechny čeledi země. Toho dosáhl spolu s Abramem jen jeden pokřtěný - Ježíš Kristus. My můžeme jen doufat, že jejich oběť pro zcela cizí nekazíme vlastním hříchem přespříliš.

Abram vzýval Boží jméno, sloužil Hospodinu. Žil k slávě Boží, nikoli své. Proto je znám dodnes po celém světě. Stejnou službu a smysl života přijímá i křesťan - tedy pokřtěný. Nebo by alespoň měl.

A přesto v zemi, kterou Hospodin Abramovi zaslíbil, přišel hlad. Dokonce tak veliký, že Abram musí odejít do Egypta, symbolu právě starého člověka, sebedůležitosti, svévole, hříchu. Ale copak Hospodin slíbil, že neprijde hlad? Že lidské uspořádání společnosti nám nebude působit problémy? Copak je lidský svět dle Boží vůle?

Tak se samozřejmě Hospodin na Abrama nezlobil. Vždyť se rozhodl správně! Stát obklopen hříchem, ba dokonce sestoupit do země plné lidského zla je dobrým činem! Jako sestoupit do pekel. Vždyť „Ne co do člověka vchází zvenčí ho znesvěcuje, ale co z člověka vychází, to jej znesvěcuje.“ (Mk 7, 15; Mt 15 11 atd.).

Tak ani pokřtěný nemá mít strach z hříchu kolem sebe. Jedině tak může zlu a hříchu odolat. Má se však bát a střežit svého nitra -

to znesvěcuje. Ba to jediné nás může znesvětit. Protože lidské nitro je jediným zdrojem hříchu.

Abram to své nitro, a tak svůj hřích, nezvládl. Cestou do Egypta si uvědomil, jak krásná je jeho žena Sáráj. A že jeho zabijí jen proto, aby Sáráj získali. Tak se začal bát o svůj život. Úplně normálně, běžně. Na Sáráj ani nepomyslel. Úplně normálně, běžně. Ba dokonce svou manželku navedl ke lži. Úplně normálně, běžně. To se přece dělá.

Tak vymyslel lež, kterou chránil pouze sebe. Svou manželku naopak vydal všanc, aby se s ní mohl kdokoli oženit. Zvítězil Abramův strach o sebe. Vyděšené nitro, z něhož vyšla lež, podvod klam. Tak hřích. Tak znesvěcení. Úplně normálně, běžně. A proto tolik problémů: Sáráj si vzal faraón za ženu. Průšvih samo o sobě. Faraona i celý jeho dům trápil (kralický překlad) Hospodin velkými ranami. Ale Abram se měl dobře. Na svém hříchu, na svém znesvěcení vydělal - měl mnoho bravu a skotu. No a co, že manželku vlastně prodal na základě lži, kterou sám chytře vymyslel. No a co, že celý faraónův dům trpí Abramovým podvodem. No a co, že se Abram znesvětil?

Křesťané, tedy pokřtení, pak v podstatě stejně. Forma našich selhání bývá jiná. Avšak obsah zůstává: Strach. Strach o sebe. Musím si zachránit život. Bůh mě nezachrání. Musím to zařídit, i kdybych měl lhát, podvádět, krást, zrazovat... Stávat se požehnáním pro všechny kolem? To radši zaprodat sám sebe, manželku, Hospodina, faraona i jeho dům. Často bez velkého váhání.

V tom je děs a zlo a hříchu: Zraňuje a ubližuje nejvíc všem okolo. Ne mě. A tak nad ním často neváhám. Vždyť je to nebo ono je normální a běžné. Tak je hřích pravým opakem Boží vůle, dle níž jsme si přece rovni. Dle níž máme milovat bližní stejně jako sebe. Tak přece nemůžeme ubližovat a škodit ostatním proto, abych na tom vydělal. Abych zachránil sebe. Koneckonců, ona takováhle společnost a společenství taky dlouho nevydrží a za mnoho nestojí...

Abrama v příběhu pak zachránil vládce té pohanské a symbolicky zlé země - faraó. Faraó rozpoznal zlo a škodlivost situace. Pohan, ne-žid, ne-pokřtěný, ne-křesťan. A situaci zachránil. Stal se požeňnáním pro celý svůj dům. Pro Sáráj, která se mohla vrátit ke svému manželovi. Tak pro Abrama. Tak pro vyvolený národ, protože jinak by se nikdy nenarodil Izák. Tak i nás, křesťany, zachránil tenhle pohan. Který rozpoznal, že za zlou situaci nese odpovědnost její působilatel - takřka vždy člověk.

Možná si pak Abram myslel, že to dobře vykoumal. Dostal zpátky manželku a ještě mu zbylo vše, co mu faraó dal. Možná byl pyšný, jak skvěle ten jeho plán vyšel - ačkoli z toho, co se odehrálo, neplánoval takřka nic.

Ale možná ne. Snad ne. Snad odmítl lidskou pýchu a přiznal si, jak strašně ublížil své manželce, když ji navedl ke lži. Když ji prodal faraonovi. Když kvůli němu trpěl faraó i celý jeho dům. Že za to všechno mohl on, Abram, Boží povoláný a vyvolený.

Tak nebo onak skončil první Abramův příběh o odvaze důvěry a spolehnutí na moc Jiného a začal příběh o zradě Boží vůle, vlastních slibů ba mezilidské slušnosti vůči manželce a faraonovi. A začal příběh nový. Příběh, který neskončil a do něhož vstupuje každý, kdo volí moc a moudrost Stvořitele jako směrovku v životě nad moc a moudrost lidské.

A v podstatě každý ho kopíruje. Jak silná, pokorná a ochotná je víra v Boha na svém počátku. Jak rychle ochabuje, klopýtá, znesvěcuje, škodí a hřeší. A pak zase dokola: Zase silná v odpuštění a novém vykročení. Za chvíli zase hříšná, škodící, sebestředná, klidně i ulhaná.

Křest totiž před ničím z toho nechrání. Nechrání před hříchem. Ani víra před hříchem nechrání. Ani láska, oddanost, pravda... Nic před hříchem neochrání. Protože hřích pochází z lidského nitra, nevchází do nás zvenčí. Ačkoli je to líbivá výmluva!

Křest naopak ukazuje syrovost a ubohost člověka. Protože ve křtu se člověk přiznává, že bez Stvořitele světa to nejde. Bez Stvořitele světa je jen zlo a utrpení, lenost a sobectví, výmluvy a

znesvěcení. Bez Stvořitele světa bychom se neprobudili dnes ani zítra. Nebylo by dobro. Nebyl by svět.

Proto je rozhodnutí spoléhat na Hospodina tak odvážné a pro pohanské oči tak bláznivé. Pohan věří, že to nebo ono, ideálně pak všechno, zvládne sám. Ačkoli sám nezpůsobil ani, že se narodil nebo si může koupit jídlo. Křesťan má odvahu přiznat si pravdu, že bez Boha je ničím. Protože jsme ničím - prachem a hlínou země. Jak o tom svědčí historie osobní, národní i celého lidstva. Žádná sláva to za těch několik set tisíc let lidských dějin není.

Našel se pouze jeden jediný, který dokázal neselhat. Který dokázal neupřednostňovat sebe ani druhé, nýbrž sebe i bližní miloval stejně. V jeho jménu křtíme. Jako křesťané následujeme jeho příkladu a, trochu zkomoleně, neseme také jeho jméno. Jen jeden, který se nedal zalknout hořkým proudem zvyku, strachu, lži. Jen jeden, jehož záblesk slávy prosvítíl tmou matnou našich lidských životů a daroval příslib, výhled nadějný. (EZ 643)

Něco končí, něco začíná. V každém křtu - tedy slavnostním vyjádření lidského rozhodnutí neřídit se svým hříšným nitrem („svévolí“), ale Božím pohledem. Něco končí, něco začíná ještě mnohem dřív - rozhodnutí věřit předchází křest a Boží milost předchází každé lidské rozhodnutí. Proto můžeme činit také rozhodnutí dobrá.

Něco končí, něco začíná každý den lidského života. Snad končí hřích, svévole, sebedůležitost, pýcha a blud, že to zvládnou sám - nebo zvládneme sami. Snad začíná ochota k oběti, k pravdě, k zodpovědnosti a hlavně k vyznání: „Bože, pomoz. Vždyť vidíš, co dělám a děláme s tvým světem. Bez tebe nejde život ani spravedlnost ani slušnost. Bez tebe škodíme bližním i nejbližším, ačkoli na tom třeba sami na chvíli vyděláme. Hospodine, bez tebe to nejde. Bez naší poslušnosti tobě to nejde.“

Amen.

Píseň: 693 – Ježíš hříšné přijímá